

NÅR MUSIKKEN SPILLER

I dag er det de færreste biblioteker, der benytter sig af musik til at forbedre brugerens biblioteksoplevelse. I stedet er det ofte småsnak eller stilhed, man møder på landets biblioteker - hvad enten det gælder fag-, forsknings-, uddannelses- eller offentlige biblioteker. Dette på trods af, at det moderne biblioteksrum benyttes på mange forskellige måder, og at der i dag skal være plads til både samvær, fordybelse og afslapning. Musikken indeholder et ubenyttet potentiale i forhold til de relationer og den atmosfære, der skabes på biblioteket.

Det er selvfølgelig ikke korrekt, at musikken i dag er fuldstændig fraværende på danske biblioteker. Mange biblioteker afholder hyppigt koncerter, arrangerer lytteklubber, der udlånes cd'er, vinylplader og musik på nettet, og på eMusik.dk kan de besøgende læse anbefalinger og lytte til spillelister udarbejdet af musikere, bloggere og bibliotekarere. Det seneste musikalske skud på biblioteksstammen er Ragnarock, rockmuseet i Roskilde, hvor musikken er omdrejningspunktet. Denne artikel omhandler dog ikke, hvordan biblioteker beskæftiger sig med musik generelt, men mere specifikt om, hvordan biblioteker med fordel kan benytte sig af musik i biblioteksrummet. Og om hvordan musikken kan spille en rolle for biblioteket som mødested.

Det groovy bibliotek

Forrige år besluttede vi på KEA Bibliotek at lægge en plan for den musik, vi spiller i biblioteksrummet. Eller rettere sagt, en plan for hvilken musik vi spiller i ét ud af flere rum på biblioteket. På KEA er biblioteksrummet nemlig inddelt i tre rum; et afskærmet rum med mulighed for gruppearbejde og fordybelse, et stillerum i et glasbur og et pulserende rum. Foruden de to rum med

plads til ro og koncentration, fungerer det pulserende rum som mødested, hvor studerende, undervisere og ansatte ofte mødes i formelle og uformelle henseender. Her understøtter indretningen rummets funktion som mødested, hvor specialfremstillede loftlamper skaber et behageligt afdæmpet lys, kaktusser i alverdens størrelser bryder bygningens institutionelle udtryk og sofagrupper inviterer til afslapning og samvær. Det pulserende rum er et sted, hvor brugerne kan komme hinanden ved og her hjælper musikken ved at slå en varm og behagelig tone an, der samtidig fungerer som underliggende puls i lokalet.

Musikprofilen på KEA Bibliotek kan i grove træk karakteriseres som en blanding af soul, boogie, funk, reggae og rhythm and blues, hvor det særligt er 60-70'ernes Motown-lyd, der kombineres med kunstnere fra soul og funk bølgen i 90'erne, kaldet neo-soul. Der er selvfølgelig plads til musikalske afstikkere, og det afgørende er ikke at begrænse musikken til specifikke genrer, men i højere grad at få skabt en bevidsthed og fælles forståelse af hensigten med musikken. Det første vi gjorde var at systematisere den musik, vi spiller på biblioteket, og vi fik overblik over de musik kategorier, vi ønskede at fokusere på. På den måde kan vi spille forskellig musik efter forskellige stemninger i løbet af dagen - om morgenen er der typisk brug for anderledes musik end om eftermiddagen. Sidenhen har vi opgraderet vores højtalere og anskaffet det trådløse musiksistem Sonos, der giver større fleksibilitet, fordi vi kan koble bibliotekets højtalere sammen med andre højtalere i bygningen i forbindelse med større arrangementer. Det behøver dog ikke være en bekostelig affære at arbejde med musik på biblioteker. Men hvis musikken skal lykkes, så skal den prioriteres, som en hvilken som helst anden arbejdsopgave - der skal afsættes tid og ressourcer.

Musik med formål

Jeg har i flere år sammensat musikprofiler og spillelister til hoteller, barer, caféer, spillesteder og messer, og det er min opfattelse, at den musik, der spilles på lignende mødesteder, ofte er enten uvedkommende eller forstyrrende. Musikken er valgt uden egentligt formål, da de ansatte typisk vælger, hvad de selv kan lide eller ikke rigtig skænker den en tanke. Musikken bliver ganske enkelt ikke set som et redskab, man kan benytte sig af. På den ene side er den uvedkommende musik, der kan betegnes som muzak, elevator- og venteværelsesmusik. Denne type musik har den ulempe, at den ofte virker upersonlig og kold. På den anden side er den forstyrrende musik, der modsat den uvedkommende hotelmusik, er kendetegnet ved genkendelige radiohits, som alle kan "synges med på". Og det er netop det man gør, bevidst eller ubevidst, når man hører den. Genkendeligheden gør, at musikken virker forstyrrende, da den tiltrækker sig for stor opmærksomhed i rummet. Derfor er vi på KEA Bibliotek fortalere for en løsning, hvor balancen mellem det uvedkommende og det forstyrrende er i fokus - hvor musikken udvælges ud fra den stemning, man i fællesskab agter at skabe i biblioteksrummet som mødested. Af samme årsag varierer musikken fra bibliotek til bibliotek, da brugerne og de ansatte selv sagt er forskellige.

KEA Bibliotek har som uddannelsesbibliotek en forholdsvist definerbar brugergruppe i modsætning til eksempelvis folkebiblioteket. Det er en musikalsk

fordel, fordi det er nemmere at målrette og udvælge musikken til en afgrænset brugergruppe. Nogle generelle og grundlæggende elementer, der er afgørende for musikprofilers succes, er bl.a. forståelse af passende tempo og støjende elementer i musikken, samt kontinuitet i lydniveau. Disse auditive faldgrupper kan have negativ indflydelse på brugerens oplevelse af musikken, rummet og biblioteksoplevelsen.

Et mødested med identitet

Det pulserende rum fungerede i forvejen som naturligt mødested for studerende og ansatte på KEA grundet bibliotekets centrale placeringen i bygningen, men det er i højere grad blevet et personligt og indbydende rum efter vi fik implementeret musikprofilen. Vi har brugt musikken til at udtrykke noget af den personlighed, der er blandt de ansatte på biblioteket. Det bidrager til en mere autentisk og personlig biblioteksoplevelse, der er med til at styrke vores identitet. Det der har fungeret for os, har altså ikke været at eliminere personlige musikpræferencer, men at sætte dem i spil i forhold til et fælles mål om et mere livligt mødested. Derfor giver det mening at se musik som et kommunikationsredskab, der også har en funktionel egenskab foruden dets æstetiske elementer. Musikken har vist sig at rumme et potentiale for biblioteksrummet som mødested på KEA, hvis den ses som et hjælpemiddel til at skabe en behagelig atmosfære, der kan styrke relationer mellem de studerende, undervisere og de biblioteksansatte.